خراسان رضوی
روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

پنج شنبه | ۱۲ آبان ۱۴۰۱
۸ ربیع الثانی ۱۴۴۴
شماره ۵۱۰۱

گزارش

مرگ تدریجی قنات ها!

از مجموع ۲۷۶ قنات شهرستان خوشاب، ۳۰ درصد آن دیگر آب ندارد

گزارش

علی اکبر ملکی

خشک شدن برخی از قنات های شهرستان خوشاب در گذر زمان با توجه به تامین نشدن بودجه لازم برای احیای قنوات و همچنین مهاجرت و خالی شدن روستاها، از جمله معضلاتی است که گریبانگیر برخی از روستاهای این شهرستان شده است. نبود پول و کمک برای احیای قنوات عاملی برای مهاجرت روستاییان به دامن شهرها و زندگی در حاشیه شده است؛ روستاییانی که «آب مایه حیات است» را با تمام وجودشان، درک و احساس می کنند. به گزارش خراسان رضوی، در یک دهه گذشته با خشکسالی های به‌وجودآمده و مشکلات آبی در شهرستان خوشاب حدود ۱۰۰ قنات این شهرستان خشک شده و نبود آب برای آبیاری درختان و آب‌دهی به دام ها عاملی برای مهاجرت به دامن شهرهای بزرگ و زندگی در حاشیه شهر شده است؛ مشکلاتی که در کنارش بحران های اجتماعی را نیز پدیدار ساخته و کمبود مدرسه و افزایش جمعیت در حاشیه سبزوار یکی از این مشکلات است.

قنات هایی که خشک می شوند

سید قاسم موسوی یکی از اهالی روستای «سیمان» از توابع شهرستان خوشاب می گوید: سال ۷۴ وقتی که جوان‌تر بودم مسیر قنات این روستا باز بود و تمام زمین های حاصلخیز این منطقه مانند بهشت سرسبز بودند. درختان گردو و میوه هایش سر به آسمان کشیده بودند. وی با بیان این که با کم شدن آب قنات و کور شدن مسیر آب خروجی، زمین ها تبدیل به بیابان شدند، افزود: برخی از کشاورزان دام‌هایشان را فروختند و روانه شهرها شدند. این منطقه سرسبز در حال نابودی است. وی به وجود ۷۰ قنات خشک شده در این شهرستان اشاره می کند و می افزاید: نزدیک خروجی قنات ها، رعایت نشدن استانداردهای لازم در مرمت قبلی که باید از ماسه به جای خاک روی گلویی چاه استفاده می‌شد، باعث شده موش های صحرایی مسیر قنات را کور کنند و آبی خارج نشود که از سال ۹۵ به بعد کم آب شد. وی افزود: شش میلیون تومان با هزینه شخصی و با کمک برخی اهالی هزینه کردیم که مشکلات قنات حل شود، ولی با لایروبی مشکلات حل نشده و همچنان باقی مانده است. اعتبارات واقعا برای احیای قنات ها کافی نیست.

موسوی در ادامه تصریح می کند: قنات خشک شده این روستا ۱۳ شبانه روز آب داشت. برای احیای آن به جهاد کشاورزی خوشاب نیز مراجعه کردیم، ولی در جواب ما بیان کردند که باید خودیاری داشته باشیم و در کنار کمک دولتی خودمان نیز بخشی از هزینه ها را تامین کنیم. وی ادامه می دهد: بیشتر اهالی روستا را کهن‌سالان تشکیل می دهند که تحت پوشش کمیته امداد قرار گرفته اند و عملا بدون کمک های دولتی پولی برای احیای قنات وجود ندارد. وی خاطرنشان می کند: قنات روستای «سیمان» تنها قناتی نیست که برای احیا و زنده شدن نیاز به کمک دولتی داشته باشد؛ بسیاری از روستاهای دیگر شهرستان خوشاب نیز برای زنده ماندن قنات ها و آبیاری مزارع و همچنین رفع مشکلاتی که در حوزه دامداری و کشاورزی برایشان رخ داده، وابسته به کمک های دولتی و چشم به راه توجه مسئولان هستند تا تنها راه درآمد زندگی‌شان نخشکد و آواره شهرها و حاشیه شهرهای بزرگ نشوند.

اعتبارات رئیس جمهوری نرسید

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان خوشاب به وجود ۲۷۶ قنات در این شهرستان اشاره می کند و می گوید: حدود ۳۰ درصد از این قنات ها به دلیل خشکسالی های اخیر بی‌آب شده و روستاییان دچار مشکل شده اند. در سال گذشته یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان برای احیا و مرمت قنوات شهرستان کمک های بلاعوض از اعتبارات دولتی داشتیم. ابراهیم رودسرابی با بیان این که امسال هیچ اعتباری به این شهرستان نرسیده است، افزود: از محل اعتبارات سفر ریاست جمهوری نیز حدود ۲۰ میلیارد تومان بودجه تعیین شده که تاکنون این اعتبار محقق نشده است. مدیر جهاد کشاورزی خوشاب تصریح می کند: برای مرمت و بازسازی قنات روستای «کاشک» تاکنون دوبار کمک بلاعوض داشتیم؛ ولی کمک ها برای مرمت تمام مسیرهای قنات ها کافی نیست. برای قنات های اصلی شهرستان به خصوص در روستای «روکی» و «بلوک تکاب» کمک های بلاعوض داشتیم. وی با بیان این که کمک های دولتی برای مرمت و بازسازی تمام قنوات شهرستان کافی نیست، می افزاید: در کنار کمک های دولتی، مالکان قنات ها هم باید به صورت خودیاری کمک کنند. با توجه به این که بعضا کمک های دولتی به صورت اوراق قرضه است و در سال ۱۴۰۴ نقد می شود، در عمل تقریبا نصف این بودجه و اعتبار به دست کشاورزان می رسد که جوابگوی هزینه های مرمت و بازسازی قنوات نیست.

رودسرابی در پاسخ به این که چه تعداد از روستاییان زندگی‌شان وابسته به قنات های شهرستان خوشاب است، می گوید: زندگی ۵۰ درصد روستاییان و به نوعی ۵۳ روستای این شهرستان وابسته به قنات‌هاست. پیشنهاد ما برای حل مشکلات کشاورزان این است که در کنار کمک های بلاعوض، تسهیلات کم‌بهره نیز به کشاورزان و روستاییان برای احیای قنات ها داده شود تا بتوانند مشکلاتشان را حل کنند.

تاکید بر احداث بندهای خاکی

در همین زمینه فرماندار خوشاب نیز با اظهار این که قبل از بازسازی و مرمت قنات ها، باید به تغییرات اقلیمی منطقه و تغذیه سفره های آب زیرزمینی قنات‌ها در بالادست توجه شود، می افزاید: احداث بندهای خاکی یکی از راهکارهای حل مشکلات خشکسالی قنات های شهرستان است که کمتر به آن توجه شده و نیازمند تغییر نگاه مسئولان در این حوزه است. محمود شم‌آبادی با بیان این که در هر نقطه ای از شهرستان که بند خاکی احداث شده، در قنوات پایین دستی آن خروجی آب زیاد شده است، تصریح می کند: ۴۰۰ هزار کیلومتر طول تمام قنات های کشور است و اگر تمام بودجه استان و کشور را نیز برای مرمت و احیای قنوات هزینه کنند، باز هم کم است. ولی به ترتیب اولویت به نقاطی که نیازمند توجه بوده، از طریق کمک های دولتی کمک شده است. وی با بیان این که در روستاهایی نظیر سرخ، نوروزی و برخی دیگر از روستاها نیازمند طرح جامع مطالعاتی برای احداث بندهای خاکی به منظور تغذیه سفره های زیرزمینی قنوات هستیم ،می افزاید: برای بندهای خاکی تاکنون طرح مطالعاتی جامعی در شهرستان انجام نشده است. وی در پاسخ به این که آیا بنیاد برکت نیز برای احیا و مرمت قنوات روستاهای خوشاب کمکی داشته یا نه، می گوید: کمک بنیاد برکت موردی و محدود به یک نقطه بوده است. نماینده عالی دولت در خوشاب در پاسخ به میزان پیشرفت باز شدن مسیر قنات روستای ابراهیم آباد که سیلاب ها باعث ریزش قنات و کور شدن مسیر آب شده بود، می گوید: مسیر اصلی قنات باز گشایی شده است ،ولی برای برداشت آب نیازمند خط انتقال آب هستیم که به اعتبار چند میلیاردی نیاز دارد.

اولویت بر مرمت و احیای قنات ها

در ادامه به سراغ مدیر کل سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی رفتیم که او نیز معتقد است، برخی از مشکلات کشور مانند الگوی کشت ۴۰ سال روی زمین مانده و هنوز کامل اجرا نشده است. قنبری با بیان این که بیشتر اعتبارات ما در حوزه آب و خاک هزینه می شود، می افزاید: به دلیل کمبود منابع آبی و کمبود بودجه هایی که در بخش دولتی با آن روبه‌رو هستیم، موضوع بهره‌وری آب و خاک، اولویت اول ماست. وی اضافه می کند: بنا نداریم در حوزه کشاورزی دولت ورود و متولی گری کند. ما باید به سمتی برویم که دولت راهبری و هدایت کند. وی با اشاره به محدودیت منابع مالی تصریح می کند: با اعتبارات موجود باید به سمتی برویم که بیشترین بهره‌وری و اثر را داشته باشد که بتواند تغییر و تحول ایجاد کند و هزینه ها را کاهش دهد.

مدیر کل سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی در پاسخ به مشکلات روستاییان شهرستان خوشاب درباره قنوات و محقق نشدن اعتبارات سفر ریاست جمهوری پاسخ می دهد: اولویت اول ما در استان مرمت و احیای قنات‌هاست. با توجه به بالا بودن حجم کار بخشی را دولت مستقیم ورود کرده و بخشی بر عهده خیران است. همچنین بخشی نیز بر عهده خود مالکان قنات‌هاست. وی اضافه می کند: اگر برای حل مشکلات قنات ها فقط تکیه بر منابع مالی دولت داشته باشیم، زمان زیادی صرف خواهد شد. میزان اعتبار تخصیص داده شده به استان متناسب با شهرستان ها، وضعیت خشکسالی در شهرستان، وضعیت مشاغل موجود و تعداد بهره برداران قنات است.

قنبری اضافه کرد: در موضوع اعتبارات سفر ریاست جمهوری ما به عنوان جهاد کشاورزی سهم خودمان را در استان خراسان رضوی به دولت پرداخت کرده‌ایم و محقق شده است. ولی بقیه بودجه که باید از اعتبارات ملی تامین شود، جذب نشده و تلاش می کنیم تا این اعتبارات و بودجه محقق شود. درباره زمان آن، با توجه به اقدام مسئولان بالادستی نمی توانم قول بدهم چه زمانی محقق خواهد شد.

حاشیه نشینی و مهاجرت

آن چه به خوبی واضح و روشن است این که کشاورزان مانند مسئولان نمی توانند زیاد صبور باشند. حقوقی مانند کارکنان دولت ندارند که پشت میز بنشینند و چشم به راه اعتبارات وعده داده شده باشند. با توجه به خشکسالی های رخ داده و مشکلاتی که برای قنات های شهرستان خوشاب به وجود آمده، در صورتی که این مسائل حل نشوند، کشاورزان با رها کردن زمین های کشاورزی و هدایت دام های مولد به سمت کشتارگاه ها، روانه شهرهای بزرگ و حاشیه شهرها خواهند شد. لذا هزاران مشکل در حوزه آسیب های اجتماعی و غیره پدیدار می شود. باید جلوی وقوع این مشکلات گرفته شود، وگرنه با صدمات زیادی مواجه می شویم.

برگزاری یادواره ۶۴ شهید دانش آموز و معلم در بردسکن

علی نوری / در گرامیداشت هفته بسیج دانش آموزی یادواره ۶۴ شهید دانش آموز، معلم و شهدای حادثه تروریستی حرم شاهچراغ(ع) با نام «رفیق شهیدم» به همت مدیریت آموزش و پرورش، ناحیه مقاومت بسیج ، بنیاد شهید و امور ایثارگران ، شهرداری و شورای شهر در بردسکن برگزار شد. در این مراسم حسن باخردراوی دوران هشت سال دفاع مقدس با گرامیداشت یاد و خاطره شهدا به ویژه ۳۶ هزار شهید دانش آموز گفت: شهدا مثل ما انسان‌های معمولی بودند و به این درجه رسیدند و ما هم می‌توانیم مثل شهدا باشیم. در ابتدای این مراسم علی اکبر چراغیان مدیر آموزش و پرورش بردسکن با گرامیداشت هفته بسیج دانش آموزی بر بصیرت و هوشیاری دانش آموزان تاکید کرد و گفت: این یادواره با نام «رفیق شهیدم» با هدف تقویت روحیه شهادت و ایثارگری در بین دانش آموزان برگزار شد.

ثبت خانه جنگلی رشتخوار در فهرست آثار ملی

خاکشور / رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی رشتخوار از ثبت خانه تاریخی جنگلی شهرستان رشتخوار در فهرست آثار ملی خبر داد.

کاظم کامیاب به خبرنگار ما گفت: این اثر تاریخی با عنوان «خانه جنگلی» در خیابان جمهوری اسلامی شهر رشتخوار واقع شده است. وی درباره وجه تسمیه خانه جنگلی بیان کرد: این خانه متعلق به مرحوم رجبعلی جنگلی (از خاندان‌های بزرگ رشتخوار معروف به بیک) و سپس پسرش حسن جنگلی بوده است؛ حسن جنگلی از حدود سال‌های ۱۳۰۸ تا ۱۳۸۹ در این خانه ساکن بوده است. وی افزود: این بنای تاریخی براساس معیارهای کلی ثبت آثار تاریخی و فرهنگی غیرمنقول مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۵ شورای ملی ثبت آثار ایران واجد ارزش ثبت در فهرست آثار ملی شناخته شد و به شماره ۳۳۷۵۹ در فهرست آثار ملی به ثبت رسید و اکنون پس از طی فرایندهای ثبتی به استان ابلاغ شده است.

مدیر جهاد کشاورزی اعلام کرد:

کاهش ۵۰ درصدی تولید زعفران در نیشابور

شجاعی مهر / مدیر جهاد کشاورزی نیشابور گفت: خشکسالی‌های سال‌های گذشته و تغییر اقلیم باعث کاهش ۴۰ تا ۵۰ درصدی تولید زعفران در شهرستان شده است.

علی مبارکی در اولین جلسه هماهنگی خرید حمایتی زعفران که با حضور مسئولان مربوط برگزار شد، افزود: عمر متوسط مزارع زعفران شهرستان بین ۵ تا ۶ سال و سطح زیر کشت فعلی زعفران در شهرستان نیشابور ۴ هزار و ۵۲۰ هکتار است. وی اظهار کرد: امسال پیش‌بینی می‌شود با این سطح زیر کشت، حدود ۷۰۰ میلیارد تومان سود ناخالص عاید زعفران کاران نیشابوری شود.

مبارکی خاطرنشان کرد: هدف از خرید حمایتی زعفران توسط دولت، حمایت از تولیدکنندگان و تثبیت قیمت آن در بازار است تا از ضرر احتمالی زعفران کاران جلوگیری شود.

وی افزود: خرید حمایتی زعفران توسط دولت طبق دستورالعمل ابلاغی که مصوبه شورای اقتصاد است، در ۱۲ مرکز در سطح استان و با نظارت سازمان تعاون روستایی انجام می‌شود و یکی از این مراکز خرید نیز در نیشابور است.

مبارکی با تاکید بر نخریدن زعفران سال قبل، خاطرنشان کرد: فقط زعفران تولیدی امسال از کشاورزان خریداری خواهد شد.

سیلاب، آب ۲ روستای کلات را قطع کرد

مدیر اداره آب و فاضلاب کلات گفت: سیلاب بامداد چهارشنبه موجب قطع آب شرب دو روستای این شهرستان شد.

رضا رمضان‌پور، در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به سیلاب بامداد چهارشنبه که در این شهرستان به وقوع پیوست، خاطرنشان کرد: بارش باران و سیلاب نه تنها موجب کدر شدن و قطع موقت آب شرب شهر کلات شده بلکه آب دو روستای دیگر نیز قطع شده است.

وی تصریح کرد: برای رفع مشکل کدر شدن آب شهر کلات بلافاصله نیروهای این اداره نسبت به قطع آب اقدام و برای شست‌وشوی مخازن و شبکه توزیع تلاش کردند.

مدیر اداره آب و فاضلاب کلات همچنین از قطع بودن آب شرب مشترکان روستاهای حمام قلعه و آبگرم خبر داد و اظهار کرد: به دلیل وارد شدن خسارت به خطوط انتقال آب شرب روستاهای یاد شده، هم‌اکنون عوامل فنی در حال تعمیر خطوط انتقال هستند.

وی افزود: ورود سیلاب به منابع آبی و گل‌آلود شدن آب، موجب قطع آب این دو روستا شد و با توجه به بالا بودن میزان کدورت آب، دو روستای حمام قلعه و آبگرم با تانکر آب‌رسانی خواهند شد.

رمضان‌پور تعداد مشترکان روستای حمام قلعه را ۱۲۰ و آبگرم را ۲۴۰ مشترک اعلام و پیش‌بینی کرد در کمتر از ۴۸ ساعت آینده آب شرب این دو روستا وصل شود. رئیس اداره آب و فاضلاب کلات اضافه کرد: آبی که اکنون با تانکر به این روستاها منتقل می‌شود، از نظر کیفیت هیچ‌گونه مشکلی ندارد.

۲۵ کیلومتر لوله مشکل ساز

وی با اعلام این که بر اثر سیلاب بامداد دیروز به این دو روستا حداقل دو میلیارد تومان خسارت وارد شده است، خاطرنشان کرد: از سال ۹۶ تاکنون به ۲۵ کیلومتر از شبکه‌ها، دائما خسارت وارد شده است.

رئیس اداره آب و فاضلاب کلات اظهار کرد: چون این ۲۵ کیلومتر لوله به صورت روکار است، ایمنی نداشته و هر سیلاب موجب بروز خسارت یک تا دو میلیارد تومانی به آن می‌شود؛ به طوری که سالانه سیلاب بیش از ۱۰ میلیارد تومان به شبکه‌های آب این شهرستان خسارت وارد می‌کند.

وی با انتقاد از این که کلات به‌رغم سیل‌خیز بودن

تاکنون از محل اعتبارات مدیریت بحران سهمی نداشته و اگر هم بوده، کمتر از یک میلیارد تومان اختصاص یافته، یادآور شد: این اعتبار هم فقط صرف خرید تجهیزات شده و برای فعالیت‌های اجرایی اعتباری نداشته‌ایم. برای اجرا و ایمن‌سازی این ۲۵ کیلومتر به ۵۰ تا ۶۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

معاون بهداشت علوم پزشکی تربت جام اعلام کرد:

سوانح؛ اولین علت مرگ کودکان در ۶ ماهه نخست امسال

حقدادی / معاون بهداشت دانشکده علوم پزشکی تربت جام گفت: در سال گذشته اولین علت مرگ کودکان، بیماری‌های سیستم تنفسی اعلام شده بود؛ اما در شش‌ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ اولین علت، سوانح و حوادث است. منصوره مکارم در جلسه کمیته ارتقای سلامت کودکان افزود: در کمیته مذکور شاخص‌های برنامه سلامت کودکان و علل مرگ کودکان شهرستان های زیرمجموعه دانشکده علوم پزشکی تربت جام بررسی و مشخص شد در ۶ ماه ابتدای سال ۱۴۰۱، اولین علت مرگ کودکان یک تا ۵۹ ماهه، سوانح و حوادث بوده است.

وی تصریح کرد: تهیه کتابچه چگونگی مرگ کودکان شهرستان به علت سوانح و حوادث به منظور حساس‌سازی والدین، توانمندسازی تمامی پرسنل شاغل در دانشکده، رابطان سلامت ادارات و مربیان مهد با برگزاری کارگاه‌های آموزشی، از جمله اقدامات انجام‌شده با هدف کاهش مرگ کودکان به علت سوانح و حوادث است.

حوادث

کشف ۸۸ کیلو تریاک در نیشابور

شجاعی مهر / فرمانده انتظامی نیشابور از کشف ۸۸ کیلو و ۷۸۰ گرم تریاک در این شهرستان خبر داد. به گزارش خراسان رضوی، سرهنگ علیرضا حسینعلی زاده افزود: در پی کسب خبری مبنی بر قاچاق مواد مخدر توسط فردی سودجو به شهر نیشابور، تیمی از ماموران پلیس مبارزه با مواد مخدر پیگیری موضوع را در دستور کار خود قرار دادند.

وی تصریح کرد: ماموران پلیس مبارزه با مواد مخدر نیشابور، با تحقیقات گسترده و اشراف اطلاعاتی به سرنخ هایی درباره بارگیری محموله مواد مخدر به وسیله یک دستگاه پژو پارس و ورود آن به حوزه استحفاظی شهرستان نیشابور دست یافتند.

وی خاطرنشان کرد: تیم‌های عملیات ویژه پلیس مبارزه با مواد مخدر، خودروی مدنظر را در ابتدای جاده ورودی به نیشابور شناسایی و با علایم هشداردهنده آن را متوقف کردند.

فرمانده انتظامی نیشابور اظهار کرد: ماموران انتظامی در بازرسی دقیق این خودرو، ۸۸ کیلو و ۷۸۰ گرم مواد مخدر از نوع تریاک را کشف و یک متهم را در این زمینه دستگیر کردند.

کشف یک تن چوب تاغ قاچاق در فریمان

حسن اصغرفریمانی / فرمانده انتظامی فریمان از کشف یک تن چوب تاغ قاچاق در محورهای فرعی شهرستان خبر داد.

به گزارش خراسان رضوی ، سرهنگ جواد ابراهیمی در این باره گفت: ماموران پلیس مبارزه با مواد مخدر و پلیس آگاهی هنگام کنترل خودروهای عبوری در محورهای فرعی و کوهستانی منتهی به این شهرستان به دو دستگاه سواری پراید مشکوک شدند و دستور ایست به رانندگان این خودروها صادر کردند. وی افزود: رانندگان خودروها بدون توجه به ایست پلیس با سرعت زیاد و تغییر مسیر ناگهانی اقدام به فرار کردند و ماموران پلیس با طرح مهار و قانون به کارگیری سلاح در اقدامی ضربتی دو خودرو را متوقف و دو متهم را دستگیر کردند. وی خاطرنشان کرد: در بازرسی از خودروها یک تن چوب تاغ قاچاق به ارزش ۶۰۰ میلیون ریال، کشف شد.